REVISTA ȘCOALA MODERNĂ,
ANUL XXV, NR. 3
2026

ȘCOALA MODERNĂ

Calitate

Competitivitate

Distincție

Casa Corpului Didactic Neamț

Publicaţie pentru dezvoltare profesională şi managerială în educaţie

IPOSTAZELE GENEROZITĂȚII

Prof. TINCĂ Lăcrămioara
Casa Corpului Didactic Neamț

Dărnicia privată în spațiul public constituie o constantă a istoriei umane, însă rațiunile, mecanismele și cadrele instituționale prin care surplusul material al unui individ este transferat comunității diferă radical de la o epocă la alta. În vocabularul sociologic și istoric contemporan, termenii de *evergetism*, *mecenat* și *filantropie* sunt adesea confundați sau folosiți interschimbabil pentru a descrie un gest aparent identic: cedarea benevolă a unei averi în beneficiul altora. Totuși, această sinonimie aparentă ascunde fracturi conceptuale majore. Dacă filantropia modernă își extrage seva dintr-o etică universalistă a compasiunii sau dintr-o raționalitate a reformei sociale, iar mecenatul s-a cristalizat în jurul autonomiei estetice și a stimulării geniului creator, evergetismul greco-roman a funcționat pe coordonate cu totul străine acestor viziuni: ca o obligație civică nescrisă, menită să glorifice cetatea și să legitimeze ierarhiile politice într-o lume lipsită de statul care oferă asistență și de noțiunea modernă de egalitate universală.

Conceptul de *evergetism*, teoretizat strălucit în istoriografia contemporană de savantul francez Paul Veyne în lucrarea de referință *Le pain et le cirque - Pâine și circ*, își are rădăcinile în termenul grecesc εὐεργέτης - *euergetes*, desemnând „făcătorul de bine”. În cetățile elenistice și ulterior în întregul spațiu municipal al Imperiului Roman, evergetismul nu reprezenta un accident caritabil sau o alegere personală excentrică, ci fundamentul structural al vieții urbane. Orașul antic nu percepea impozite directe progresive pe avere și nu dispunea de un aparat administrativ birocratic însărcinat cu redistribuirea bogăției. Întreținerea infrastructurii urbane, aprovizionarea cu grâu, organizarea festivalurilor religioase, a spectacolelor de teatru și a luptelor de gladiatori, ba chiar și construcția apeductelor, a băilor publice și a zidurilor de apărare cădeau direct pe umerii elitelor locale.

Natura acestei relații civice era profund diferită de moralismul donatorului modern. În lumea clasică, averea impunea *munera* — *îndatoriri oneroase*, dar profund onorifice. A deține o poziție dominantă într-un oraș (*polis* sau *civitas*) presupunea automat obligația de a cheltui sume astronomice pentru bunăstarea colectivă. Evergetul nu dona din compasiune pentru cei năpăstuiți; de fapt, categoriile marginale, lipsite de statut civic (precum sclavii sau străinii fără drepturi), erau adesea complet excluse de la beneficiile acestor donații. Beneficiarul direct și exclusiv al evergetismului era corpul civic — adunarea cetățenilor cu drepturi depline, fie ei avuți sau moderați material. Când un nobil roman oferea o zi întreagă de spectacole în arenă sau finanța un banchet public cu distribuție de vin, măsline și pâine, el nu căuta să combată sărăcia și nici să vindece structurile inegale ale societății, ci sărbătorea comunitatea

civică, reconfirmându-și propria poziție aristocratică în cadrul ei.

Răsplata primită de everget nu era de natură transcendentă, pur sufletească sau contabilă, ci consta într-un capital simbolic palpabil și imediat. Orașul răspundea prin votarea de decrete elogioase, prin ridicarea de statui de bronz sau marmură în forum, prin înscrierea numelui pe frizele edificiilor finanțate și prin acordarea de locuri de onoare la spectacolele publice. Evergetismul reprezenta astfel o formă de contract social prin care o oligarhie economică își transforma bogăția în legitimitate politică pură. Refuzul unui om bogat de a fi mărinimos atrăgea oprobiul public, izolarea și, adesea, violența mulțimilor nemulțumite. Bogăția privată era privită ca fiind, într-o măsură substanțială, o resursă a întregii comunități, legitimată doar în măsura în care era restituită public sub formă de monumente, jocuri și hrană.

Spre deosebire de această logică civic-coercitivă antică, *mecenatul* modern a evoluat pe o traiectorie fundamental diferită, deși genealogia sa istorică este legată tot de Roma antică, prin Gaius Cilnius Maecenas, prietenul și consilierul împăratului Augustus. *Mecenatul* nu se adresează corpului civic în ansamblul său și nici nu vizează funcționarea utilitară a infrastructurii unei așezări. Obiectul său privilegiat este exclusiv sfera culturii superioare: arta plastică, arhitectura sacră sau palatină, literatura, filosofia și cercetarea științifică. În zorii Renașterii florentine, sub patronajul unor familii ilustre precum de' Medici, mecenatul a funcționat ca o alianță între puterea financiară și capacitatea creatoare individuală. Bancherii și principii nu căutau să asigure pâinea mulțimilor, ci să creeze capodopere care să reflecte rafinamentul propriului gust și să le asigure o glorie perenă în memoria posterității.

În modernitate și contemporaneitate, mecenatul își păstrează această vocație elitistă și concentrată. Mecena nu hrănește masele și nu construiește dispensare, ci identifică geniul artistic sau științific, oferindu-i condițiile materiale necesare pentru a crea liber de constrângerile pieței cotidiene. Relația este una interpersonală și calitativă: patronul oferă resurse financiare, un atelier sau o rentă periodică, iar artistul returnează patrimoniu estetic și prestigiu intelectual. Beneficiarul direct nu este cetățeanul de rând, ci creatorul de artă sau omul de știință, iar publicul larg beneficiază doar în mod indirect, ca receptor sau spectator al patrimoniului astfel născut. Spre deosebire de evergetism, mecenatul modern nu are nicio componentă de obligativitate civică; el este o decizie strict voluntară, dictată de afinități estetice, convingeri intelectuale, vanitate personală sau strategii de rafinament social menite să distingă elitele culturale de cele exclusiv economice.

Cea de-a treia ipostază, φιλανθρωπία - *filantropia*, prezintă o arhitectură morală și teleologică radical deosebită de celelalte două. Deși rădăcina grecească *philanthropia* trimite la „iubirea de oameni”, instituția filantropiei, așa cum o cunoaștem astăzi, este un produs hibrid al caritații creștine universale, al secularismului iluminist și al raționalismului capitalist din secolele al XIX-lea și al XX-lea. Dacă evergetismul antic excludea săracul ca individ privat și se adresa cetățeanului politic, filantropia operează tocmai pe baza inversării acestui raport: ea ignoră calitatea de cetățean și se apleacă asupra omului suferind, a victimei structurale, a individului vulnerabil, exclus sau dezavantajat.

Filantropia modernă, consolidată în epoca marilor magnați industriali americani precum Andrew Carnegie sau John D. Rockefeller, a

rupt legătura cu simpla pomană pasivă, formulând conceptul de rezolvare rațională a suferinței umane. În celebrul său eseu *The Gospel of Wealth* (*Evanghelia bogăției*), Carnegie susținea că datoria milionarului nu este să arunce mărunțiș cerșetorilor — act pe care îl considera dăunător și degradant —, ci să administreze surplusul acumulării capitaliste pentru a construi biblioteci publice, universități, laboratoare medicale și parcuri. Scopul filantropiei moderne nu este celebrarea unui *statu-quo* sau achiziționarea unei magistraturi locale, ci transformarea activă, progresivă și măsurabilă a societății. Ea se concentrează pe eradicarea cauzelor profunde ale bolilor, ignoranței, sărăciei sau inechității.

Din perspectiva motivației interne, diferențele dintre cele trei forme ating un nivel filosofic profund. Evergetul clasic se mișca într-un univers etic al onoarei și al datoriei publice (*dignitas*, *fama*), dominat de privirea și aprobarea celorlalți cetățeni. Un evergetism anonim ar fi reprezentat o contradicție în termeni, un act lipsit de sens, de vreme ce întregul proces se baza pe vizibilitatea monumentală a sacrificiului material făcut de nobil pentru gloria cetății. În contrast, filantropia modernă recunoaște anonimatul ca o formă supremă a altruismului moral, chiar dacă realitatea economică contemporană a transformat marile fundații în vehicule de îmbunătățire a imaginii corporative și de optimizare a poverii fiscale. În mod similar, mecenatul anonim rămâne o posibilitate viabilă, fiind adesea ghidat de respectul profund pentru autonomie și de discreția necesară unui act cultural pur.

De asemenea, aria de cuprindere spațială marchează o linie de demarcație categorică. Evergetismul era strict local, indisolubil legat de vatra orașului; un magistrat din Efes sau Pompeii cheltuia banii exclusiv în forumul local, pentru concetățenii care îi cunoșteau chipul și care aveau să-i voteze numele. Filantropia modernă este esențialmente globală, universalistă și cosmopolită. Marile fonduri filantropice actuale, precum *Fundația Bill & Melinda Gates*, alocă miliarde de dolari pentru eradicarea malariei sau a poliomielitei în regiuni geografice pe care finanțatorii nu le vor vizita niciodată, adresându-se unor oameni cu care nu împart nicio cetățenie comună, niciun cadru politic și nicio memorie identitară. În acest caz, singura legătură care unește donatorul de beneficiar este apartenența comună la specia umană. Mecenatul cultural se situează undeva la mijloc: el poate finanța un teatru local sau o comunitate artistică restrânsă, dar capodoperele rezultate tind să capete o valoare universală, integrându-se în patrimoniul spiritual al umanității.

O altă deosebire esențială rezidă în mecanismele de instituționalizare. Evergetismul se derula prin instituțiile oficiale ale statului antic: adunările populare votau sarcinile de magistratură, iar senatele locale alcătuiau listele pentru *liturghii* (*servicii publice*) sau lucrări de întreținere a templelor și a drumurilor. Donația privată se confunda aproape întotdeauna cu finanțarea bugetară a administrației orășenești. În schimb, filantropia și mecenatul din lumea contemporană operează cu precădere în afara aparatului direct de stat, prin structuri autonome din societatea civilă: fundații private, organizații non-guvernamentale, galerii independente, trusturi caritabile sau burse de rezidență artistică. Relația lor cu statul este reglementată juridic prin facilități fiscale sau parteneriate public-private, însă impulsul originar provine din libertatea deplină a inițiativei particulare.

Privite în ansamblu, aceste trei ipostaze ale

generozității structurale reflectă stadiile succesive prin care conștiința socială a negociat legitimitatea acumulării de capital privat. Evergetismul a fost răspunsul unei societăți aristocratice și municipale, în care bogăția nu avea dreptul moral de a exista în izolare, trebuind să plătească un tribut continuu libertății și grandoarei colective a cetățenilor egali în drepturi civice. Mecenatul a reprezentat canalizarea surplusului financiar către producția simbolică și valorizarea sacră a expresiei umane superioare, unde patronul devenea co-creator al unui univers estetic durabil. La rândul său, filantropia modernă s-a născut ca instrument de remediere sistemică a defectelor generate de capitalismul industrial și post-industrial, asumându-și rolul de a lupta pentru ameliorarea durerii umane, pentru dreptate socială și pentru avansul tehnico-științific al întregii specii.

Astfel, deosebirea dintre ele nu este una de simplu vocabular, ci de paradigmă civilizațională. Acolo unde evergetul ridica o colonadă sau oferea o serbare cu fiare sălbatice pentru a auzi aclamațiile cetățenilor în forumul roman, mecena acordă o bursă de creație pentru ca o simfonie sau o pânză să poată înfrunta timpul, iar filantropul modernizează un spital sau subvenționează un program de alfabetizare pentru a corecta imperfecțiunile unei lumi vulnerabile. Între monumentalitatea civică a Antichității, rafinamentul estetic al mecenatului și responsabilitatea universalistă a filantropiei, omenirea a învățat să transforme acumularea egoistă de bunuri într-o suită de instrumente dedicate binelui public, lăsând posterității fie clădiri din marmură, fie opere de artă nemuritoare, fie speranța unei vieți demne pentru cei marginalizați.

Bibliografie:

Pierre DEVAMBEZ, Robert FLACELIÈRE, Pierre-Maxime SCHUHL, Enciclopedia civilizației grecești. În românește de Ioana și Sorin Stati. București, Editura Meridiane, 1970.

DESIGNING TOMORROW – O EXPERIENȚĂ ERASMUS LA PRAGA DESPRE EDUCAȚIE, SUSTENABILITATE ȘI VIITOR

Profesor Alupei Lenuța
Liceul „Mihail Sadoveanu”, Borca

Unele experiențe profesionale ne oferă informații noi. Altele ne provoacă să privim lucrurile dintr-o perspectivă diferită. Există însă și experiențe care reușesc să le îmbine pe amândouă și care ne fac să ne întrebăm nu doar „Ce am învățat?”, ci și „Ce pot face diferit de acum înainte?”. O astfel de experiență a fost pentru mine, participarea la cursul Erasmus+ **„Education for Sustainability: Designing Tomorrow”**, desfășurat la Praga, în perioada 17 – 21 august 2026,

Învățare europeană, perspective diferite

La curs au participat 16 cadre didactice din Austria, Suedia, Lituania, Irlanda, Italia, Turcia, Spania și România. Diversitatea grupului a transformat fiecare activitate într-o oportunitate de schimb de idei și experiențe.

Am lucrat atât individual, cât și în echipe, iar colaborarea cu profesori din sisteme educaționale diferite ne-a arătat că problemele cu care se confruntă educația sunt adesea comune, chiar dacă soluțiile și modalitățile de abordare diferă. A fost o ocazie perfectă de a exersa și a consolida competențele lingvistice într-o limbă de circulație internațională, cursul desfășurându-se în limba engleză.

Tema cursului ne-a provocat să privim educația pentru sustenabilitate nu doar ca pe o preocupare legată de protejarea mediului, ci ca pe o responsabilitate mai amplă. A vorbi despre sustenabilitate înseamnă a vorbi despre alegeri, responsabilitate, colaborare, creativitate și despre capacitatea de a ne gândi la consecințele acțiunilor noastre asupra viitorului.

Tehnologia – un instrument pentru educația viitorului

O componentă importantă a cursului a fost reprezentată de **inteligența artificială și instrumentele digitale** care pot fi integrate în procesul educațional.

Nu ne-am limitat la prezentări teoretice. Am descoperit și am testat instrumente precum **Napkin, Suno, chatbot-uri, Alayna AI, Edpuzzle, Tinkercad și NotebookLM de la Google**, lucrând pe exemple concrete. Această abordare practică a fost una dintre cele mai utile părți ale cursului. Am putut vedea nu doar ce poate face fiecare instrument, ci și cum poate fi transformată tehnologia într-un sprijin real pentru profesor și elev.

Inteligența artificială ne oferă posibilități impresionante, însă experiența de la Praga mi-a întărit convingerea că tehnologia trebuie să rămână un **instrument**, nu un înlocuitor al profesorului. Creativitatea, gândirea critică, empatia și relația umană rămân esențiale în educație.

În acest sens, educația pentru viitor presupune și pregătirea elevilor pentru o lume în care tehnologia și inteligența artificială vor fi din ce în ce mai prezente. Rolul nostru este să îi ajutăm să le folosească inteligent, creativ și responsabil.

Învățarea prin joc și provocare

O altă activitate care ne-a scos din tiparele clasice a fost utilizarea platformei **GooseChase**. Am fost provocați să îndeplinim diferite misiuni, ceea ce a transformat învățarea într-o experiență dinamică și interactivă. Am descoperit astfel cât de ușor poate fi introdusă componenta ludică într-o activitate educațională. Jocul, competiția, colaborarea și rezolvarea unor sarcini concrete pot crește implicarea participanților și pot face învățarea mai memorabilă.

Pentru un profesor, astfel de experiențe reprezintă surse importante de inspirație. Uneori, pentru a-i determina pe elevi să participe activ, nu este nevoie de mai multe informații, ci de o **provocare mai interesantă**.

Praga – o sală de clasă în aer liber

Experiența Erasmus nu s-a limitat la sala de curs. Praga însăși a devenit un spațiu de învățare. Am vizitat **Castelul din Praga, Catedrala Sfântul Vitus, Golden Lane, Muzeul Național, Grădinile Wallenstein și celebra sculptură „Capul lui Kafka”**. Fiecare loc ne-a oferit o altă perspectivă asupra istoriei, culturii și identității europene.

Am circulat cu tramvaiul, am descoperit străzile orașului, am gustat preparate tradiționale și am avut ocazia să socializăm într-un cadru informal. Chiar și aceste momente, aparent desprinse de activitatea profesională, au contribuit la experiența de învățare.

A călători într-o altă țară înseamnă a învăța să privești lumea și prin ochii celuilalt. Înseamnă să descoperi alte obiceiuri, alte ritmuri de viață și alte modalități de a privi comunitatea și spațiul în care trăim. Iar deplasarea cu transportul public al unui oraș european ne-a oferit, într-un mod firesc, și o perspectivă concretă asupra unor comportamente mai sustenabile.

Ce am adus acasă?

Poate cea mai importantă parte a unei mobilități Erasmus nu este ceea ce trăim acolo, ci ceea ce alegem să aducem cu noi acasă. M-am întors de la Praga cu idei noi despre activități interactive, despre utilizarea responsabilă a inteligenței artificiale, despre învățarea prin joc și colaborare, dar și cu o perspectivă mai largă asupra sustenabilității.

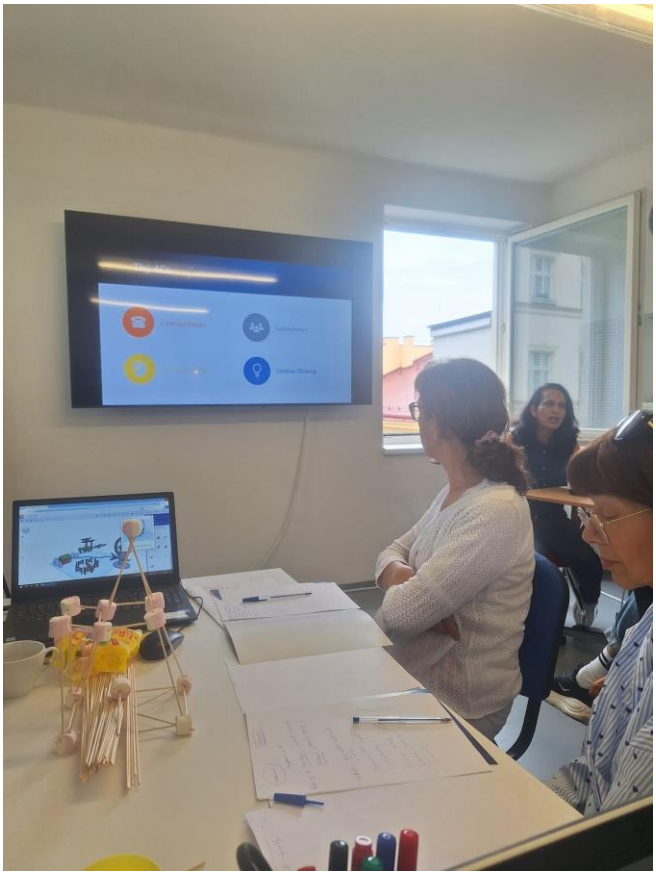
Am înțeles încă o dată că școala nu trebuie să pregătească elevii doar pentru prezent. **Școala trebuie să îi pregătească pentru lumea care urmează.** Iar această lume va avea nevoie de oameni capabili să gândească critic, să colaboreze, să folosească tehnologia responsabil, să respecte mediul și să găsească soluții creative pentru problemele viitorului.

Poate că acesta este, de fapt, mesajul cel mai important al cursului **„Designing Tomorrow”**: viitorul nu este doar ceva ce așteptăm. **Viitorul îl proiectăm. Îl construim prin alegerile noastre, prin educația pe care o oferim și prin exemplele pe care le dăm celor care vin după noi.**

Experiența de la Praga mi-a reamintit că un profesor este, înainte de toate, un om care continuă să învețe. Iar atunci când profesorii învață, descoperă și au curajul de a încerca lucruri noi, duc mai departe această energie către elevii lor.

De aceea, pentru mine, **„Designing Tomorrow” nu a fost doar numele unui curs. A fost o invitație de a începe să construim, încă de astăzi, educația de mâine.**

International
TRAINING CENTER
International
Prague, Czech republic

EDUCATION FOR SUSTAINABILITY: DESIGNINGTOMORROW

Profesor Cristina-Ramona Chirilă
Liceul „Mihail Sadoveanu”, Borca

Participarea la cursul Erasmus+ **Education for Sustainability: DesigningTomorrow** desfășurat la Praga, în perioada 17 – 21 august 2026, a constituit, pentru mine, o modalitate de reflecție asupra modului în care formăm absolventul de mâine pentru o lume care încă nu există.

Evident, predând limba română, am plecat de la definiția din dicționar a conceptului de sustenabilitate: „*caracteristică a unei activități de a putea fi desfășurată pe o perioadă lungă de timp; utilizare și dezvoltare a resurselor naturale fără a conduce la epuizarea acestora sau la degradarea mediului înconjurător”.* Aveam să descopăr că era limitativ sensul pe care îl confeream eu acestui cuvânt, că sustenabilitate presupune nu doar mediul înconjurător, ci și societatea (siguranță, sănătate, comunitate, educație) și economia (locuri de muncă bune, salarii și prețuri corecte). Privit din această nouă perspectivă, valențele cursului ***„Educație pentru sustenabilitate. Proiectând viitorul”*** s-au dezvăluit a fi multiple, incitante, revelatorii.

Cursul a fost structurat în zece module interactive de învățare, primele două au vizat înțelegerea temei, a conceptelor de STEM, STEAM și sustenabilitate, importantă pentru că și peste 100 de ani nevoile de bază ale oamenilor vor rămâne aceleași, indiferent de progresul tehnologic. Începând cu următoarea zi, am început să proiectăm viitorul, în sensul aproape literal al cuvântului. Când informația este atât de ușor de descoperit, rolul profesorului modern este de a învăța elevul să fie autonom în propria învățare, de a-i forma abilitățile secolului XXI: (cei patru C): comunicare, colaborare, gândire critică, gândire creativă, în puține cuvinte de a-i stârni curiozitatea să se implice în formarea sa. Pentru ca învățarea să fie eficientă este nevoie de instrumente digitale care să-l provoace să acționeze, pe care le-am descoperit și testat în echipe de câte patru, eu lucrând alături de Lorenza, director al unui liceu din Italia, Oscar, un inspector școlar din Spania și Petra, o profesoară cu dezvoltate abilități practice din Suedia. Comunicarea în limba engleză a constituit o provocare, nu o barieră lingvistică, și m-am bucurat că putem învăța din experiența celorlați și că profesorii din România aduc plus valoare prin cunoștințe și competență. Am lucrat în diverse aplicații: ***Napkin, Suno, chatbot-uri (Schoolai.com;Mizou,com), Alayna AI, Edpuzzle, Tinkercad și NotebookLM de la Google, GooseChase***. Am creat un poster de date care prezintă o informație statistică despre un ODD (Obiectiv de Dezvoltare Durabilă) important pentru elevi pe care l-am încărcat într-o galerie digitală, pentru a fi văzut de elevi din întreaga lume. Mi s- a părut fascinant biomimetismul, inovația inspirată de modelele, sistemele și elementele naturii. Design Thinking este un proces iterativ de rezolvare a problemelor centrat pe om. Atunci când sunt combinate, aceste abordări duc la soluții sustenabile și inovatoare, care funcționează în armonie cu lumea naturală Am

învățat să dăm viață conceptelor de biomimetism prin intermediul prototipării rapide, folosind instrumentele Canva Code pentru a dezvolta prototipuri rapide și interactive de soluții inspirate din natură. Am testat funcționalitatea, sustenabilitatea și fezabilitatea direct în mediul Canva.

Mi-a plăcut mult felul în care formatoarea, Smriti Vasishta, a organizat și a făcut accesibilă informația la cursuri, cum ne-a provocat, cum gândea în timpul cursului, când noi lucram la o sarcină, alte provocări, pentru că am fost o echipă foarte competitivă, formată din 16 profesori din țări atât de diferite: Austria, Irlanda, Suedia, Spania, Italia, Lituania, Turcia și România. Au fost intersante provocările ludice pentru captarea atenției, lectura tabloului „Musafirul neașteptat” de Ilia Repin pentru a descoperi ce fel de întrebări le punem elevilor noștri, recomandarea de lectură „ The one straw revolution”, de Masanobu Fukuoka.

Pe de altă parte, am descoperit un oraș - cetate**,** cu edificii monumentale: Castelul din Praga, Catedrala Sf.Vitus, Podul Carol, Orașul vechi cu Ceasul Astonomic, Strada de Aur, Muzeul Național, Grădinile Wallenstein, Cartierul evreiesc cu sinagogile lui, dar și sculpturile moderne ale lui David Cerny, cea mai impresionantă fiind capul rotativ al lui Kafka.

Participarea la cursul Erasmus+ „Education for Sustainability: Designing Tomorrow” la Praga reprezintă pentu mine o experiență transformațională de învățare și dezvoltare profesională prin reconfigurarea viziunii asupra sustenabilității, însușirea unor metodologii și instrumente digitale inovatoare pentru dezvoltarea abilităților secolului XXI, colaborarea internațională prin exemple de bune practici și conectarea la bogatul patrimoniu cultural al orașului.

PROMOVAREA BIBLIOTECII – ÎNTRE INFORMARE, CULTURĂ ȘI COMUNICARE

Bibliotecar Rusu Claudia-Mihaela
Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra-Neamț

Într-o perioadă în care informația circulă cu rapiditate, iar mijloacele de comunicare se diversifică permanent, biblioteca este nevoită să își regândească modalitățile prin care se face cunoscută în comunitate. Biblioteca de astăzi nu mai este percepută doar ca un loc al cărților și al împrumutului de publicații, ci ca un spațiu cultural, educativ și informațional, deschis tuturor celor interesați de lectură, cunoaștere și formare.

Promovarea activității bibliotecii reprezintă, prin urmare, o componentă importantă a muncii bibliotecarului. O activitate bine organizată, o expoziție de carte, o aniversare culturală sau o temă de interes pentru copii și tineri capătă o valoare mai mare atunci când este făcută cunoscută publicului. În acest fel, biblioteca își prezintă activitatea, își valorifică resursele și, mai ales, menține legătura cu utilizatorii săi.

Liceul Teologic Ortodox „ Sf Împ Constantin și Elena "- ...
Favorite · 23 ianuarie ·

În fiecare an, pe data de 23 ianuarie este sărbătorită Ziua Internațională a Scrisului de Mână. Liceul nostru a marcat această zi alături de elevii claselor a XI-a și a XII-a coordonați de prof. pr. Cojan Dan-Ovidiu și bibliotecar Rusu Claudia-Mihaela.

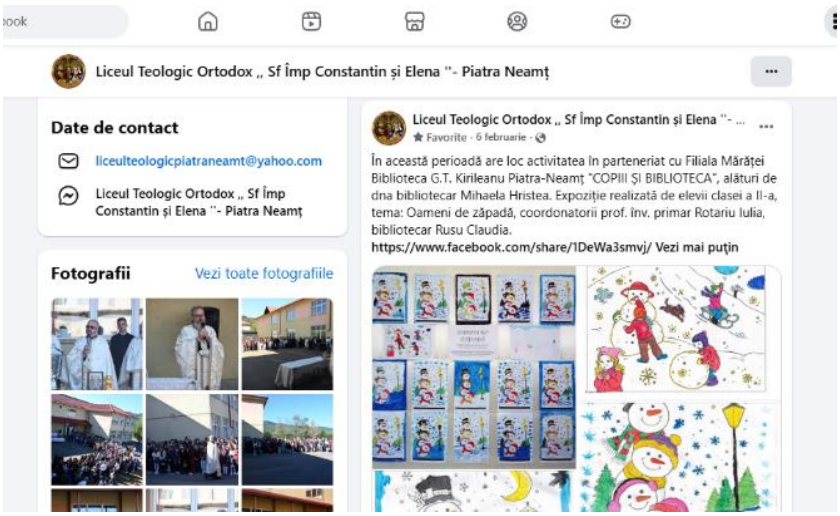
Invitată a fost dna Zamă Gabriela, fondatoarea Terapiei pentru caligrafie din Piatra-Neamț (https://www.facebook.com/TerapiePrinCaligrafie/). Aceasta a realizat o demonstrație caligrafică deosebită încântând ochii și sufletele celor prezenți.

Elevii au admirat instrumentele de scris, expoziția cu lucrările realizate de invitata noastră care a reușit să le stârnească curiozitatea, starea de spirit și le-a insuflat dragostea pentru scrisul de mână. **Vezi mai puţin**

Activități culturale și educative – modalități de promovare a bibliotecii:

O parte importantă a promovării se realizează prin marcarea unor evenimente și teme care pot trezi interesul comunității. Calendarul cultural și educativ oferă numeroase oportunități de a organiza activități prin care biblioteca poate aduce în atenția publicului informații utile și interesante.

Dintre activitățile desfășurate se remarcă „Sănătatea orală”, prin care copiilor le sunt transmise informații privind importanța igienei și îngrijirii dentare, precum și „Ziua Cititului Împreună”, dedicată promovării lecturii și a bucuriei de a descoperi o carte alături de ceilalți. „Ziua Scrisului de Mână” oferă un bun prilej de a readuce în atenție valoarea scrisului de mână și rolul acestuia în exprimarea personală. Într-o

societate dominată de comunicarea digitală, asemenea activități pot constitui un moment de reflecție asupra importanței

scrisului și a relației personale pe care fiecare dintre noi o poate avea cu propriile cuvinte.

Temele abordate în activitățile bibliotecii nu se limitează însă la literatură. „Drepturile copilului în operele literare” reprezintă un exemplu de activitate prin care lectura este pusă în legătură cu probleme și valori importante pentru copii și adolescenți. De asemenea, prin activitatea „Siguranța pe Internet” sunt aduse în atenția tinerilor aspecte legate de utilizarea responsabilă și sigură a mediului online.

Astfel de teme demonstrează că biblioteca poate răspunde unor nevoi diverse de informare și educare și poate deveni un partener activ al școlii și al comunității.

Literatura ocupă un loc important în activitatea de promovare a bibliotecii. Aniversările și comemorările unor scriitori constituie momente potrivite pentru prezentarea vieții și operei acestora, pentru organizarea unor expoziții și pentru recomandarea unor volume din colecțiile bibliotecii.

Un exemplu îl reprezintă activitatea „Marele povestitor Ion Creangă”, dedicată unuia dintre cei mai îndrăgiți scriitori români. Prin astfel de activități, copiii și tinerii sunt încurajați să redescopere opere cunoscute și să privească lectura și din perspectiva personalității și epocii în care a trăit autorul.

Tema „Scriitori români” permite valorificarea creației literare românești și aducerea în atenția cititorilor a unor autori și opere reprezentative. În aceeași măsură, activitățile dedicate literaturii universale contribuie la familiarizarea publicului cu scriitori și opere din diferite spații culturale. Aceste activități sunt însoțite, de cele mai multe ori, de expoziții de carte, materiale informative și recomandări de lectură, astfel încât prezentarea unei personalități să se transforme într-o invitație adresată cititorului de a descoperi opera acesteia.

Expoziția de carte este una dintre cele mai vizibile forme de promovare a activității bibliotecii. Prin intermediul ei, volumele existente în colecțiile bibliotecii pot fi valorificate într-un mod atractiv, în funcție de o temă, un eveniment, o personalitate sau o anumită perioadă a anului.

O expoziție dedicată unui scriitor, unei sărbători sau unei teme de interes poate atrage atenția utilizatorilor asupra unor cărți pe care poate nu le-ar fi descoperit în mod obișnuit. Prezentarea cărților la vedere creează curiozitate și poate reprezenta primul pas către alegerea unei lecturi.

O altă activitate prin care biblioteca se apropie de copii și de tineri este

organizarea de expoziții cu desene realizate de elevi, de la nivel preșcolar până la nivel liceal. Aceste expoziții valorifică imaginația și creativitatea elevilor și le oferă acestora posibilitatea de a-și prezenta lucrările într-un spațiu cultural al comunității.

În același timp, biblioteca devine un loc în care copiii se simt valorizați, iar activitatea lor poate fi cunoscută și apreciată de colegi, profesori, părinți și ceilalți utilizatori ai bibliotecii.

Printre activitățile care pot contribui la promovarea lecturii se numără și „Drumul cărții”, o temă prin care poate fi prezentat traseul parcurs de o carte, de la autor până la cititor. În spatele fiecărui volum aflat pe raft se află o serie de etape și de oameni implicați în apariția, editarea, tipărirea și distribuirea sa. O astfel de activitate îi ajută pe copii să înțeleagă mai bine cum ajunge o carte în bibliotecă și, în cele din urmă, în mâinile cititorului. Este și un mod de a pune în valoare cartea ca obiect cultural și de a evidenția rolul bibliotecii în acest circuit.

La fel de importantă este activitatea „Cititorul lunii”, prin care sunt evidențiați cititorii activi ai bibliotecii. Promovarea cititorului poate avea un rol motivator, mai ales în rândul copiilor și al adolescenților. Exemplul unui cititor pasionat poate deveni, pentru ceilalți, o invitație discretă la lectură.

Prin aceste activități, biblioteca nu promovează doar cărțile, ci și lectura ca obicei, ca formă de cunoaștere și ca modalitate de petrecere a timpului liber.

Afișul, site-ul și mediul online – instrumente ale promovării

Activitățile bibliotecii au nevoie de vizibilitate pentru a ajunge la public. În acest sens, afișul rămâne unul dintre cele mai simple și eficiente instrumente de promovare.

Un afiș realizat într-o manieră atractivă și amplasat într-un loc vizibil poate anunța o activitate, o expoziție sau poate marca o aniversare culturală.

În paralel, site-ul bibliotecii oferă posibilitatea prezentării unor informații mai ample. Pot fi publicate articole despre personalități, recomandări de lectură, fotografii de la activități, informații despre expoziții sau materiale realizate în cadrul proiectelor.

Mediul online permite ca activitatea bibliotecii să ajungă dincolo de spațiul fizic al instituției. O expoziție de carte sau o activitate realizată împreună cu elevii poate fi prezentată și online, devenind astfel accesibilă unui număr mai mare de persoane.

Promovarea prin mijloace tradiționale și moderne nu trebuie privită ca o simplă informare asupra unei activități. Ea reprezintă o modalitate prin care biblioteca comunică permanent cu comunitatea și își face cunoscut rolul cultural și educativ.

Relația cu comunitatea reprezintă unul dintre elementele esențiale ale activității bibliotecii. Pentru ca biblioteca să fie cu adevărat un spațiu viu și accesibil, este importantă colaborarea cu instituțiile și persoanele care contribuie la educarea și formarea copiilor și tinerilor.

Un rol important în desfășurarea activităților îl au cadrele didactice din unitatea de învățământ, colaborarea cu acestea oferind posibilitatea organizării unor activități adaptate intereselor și vârstei elevilor. Prin implicarea profesorilor și a învățătorilor, biblioteca poate identifica mai ușor teme de interes și poate transforma lectura și activitățile culturale în experiențe atractive pentru copii.

Un partener important este Biblioteca Județeană „G.T. Kirileanu” Piatra-Neamț, prin colaborarea cu care pot fi valorificate resurse, experiențe și inițiative din domeniul biblioteconomic și cultural.

De asemenea, Casa Corpului Didactic Neamț (CCD Neamț) reprezintă un partener relevant în susținerea activităților educative și în dezvoltarea colaborării dintre bibliotecă și mediul școlar. La acestea se adaugă școlile din județ, colaborarea cu acestea contribuind la extinderea activităților bibliotecii și la apropierea instituției de un număr cât mai mare de copii și tineri.

Prin aceste parteneriate, biblioteca își consolidează rolul de instituție culturală și educativă, capabilă să răspundă nevoilor comunității și să creeze contexte de întâlnire între carte, cititor și școală.

Activitate de atragere a elevilor către lectură, desfășurată de doamna bibliotecar Rusu Claudia alături de domnul prof. Țifui Gheorghiță împreună cu elevii clasei a VII-a și de doamna prof. Oglagi Lavinia împreună cu elevii clasei a V-a, cu ocazia parteneriatului cu CCD și alte școli din județul Neamț. **Vezi mai puţin**

Promovarea bibliotecii nu înseamnă doar realizarea unor materiale publicitare sau anunțarea unor activități. Înseamnă, înainte de toate, comunicare, implicare și apropiere de comunitate.

Fiecare expoziție, fiecare activitate dedicată unei personalități, fiecare întâlnire cu elevii sau fiecare material publicat pe site reprezintă o modalitate prin care biblioteca își face cunoscută activitatea și își afirmă rolul în comunitate.

Într-o societate în continuă schimbare, biblioteca trebuie să rămână un spațiu deschis, dinamic și apropiat de oameni. Cartea rămâne în centrul activității sale, însă în jurul ei se construiesc numeroase forme de comunicare, colaborare și participare. Biblioteca se promovează, astfel, prin ceea ce oferă, prin oamenii cu care colaborează și prin activitățile pe care le desfășoară. Iar atunci când aceste activități sunt cunoscute și apreciate de comunitate, biblioteca își îndeplinește una dintre cele mai importante misiuni: aceea de a aduce oamenii mai aproape de carte, de cultură și de cunoaștere.

ATELIERE DE LUCRU ÎN BIBLIOTECA ȘCOLARĂ, UTILIZÂND ETIC INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ

Bibliotecar Macovei Ana
Casa Corpului Didactic Neamț

Acum mai bine de 20 de ani, citind primul articol din Legea bibliotecii nr 334 din 2002, care dădea bibliotecii următoarea difiniție:

Art. 1. -

În înţelesul prezentei legi, se consideră:

a) bibliotecă - instituţia, compartimentul sau structura specializată al cărei scop principal este de a constitui, a organiza, a prelucra, a dezvolta şi a conserva colecţii de cărţi, publicaţii, alte documente specifice şi baze de date pentru a facilita utilizarea acestora în scop de informare, cercetare, educaţie sau recreere; în cadrul societăţii informaţionale biblioteca are rol de importanţă strategică;

sintagma *biblioteca are rol de importanţă strategică,* trecea neobservată.

Importanța acesteia devine evidentă acum, în era AI în care se pare că rapiditatea obținerii unei informații va lua locul verificării veridicității ei.

Se pune problema:

Ce este mai importantă: viteza obținerii unui răspuns sau valoarea adevărului primit?

Utilizatorul unei biblioteci știe că obținerea unui răspuns la o întrebare se bazează pe o documentație pertinentă. Cărțile studiate în urma unei cercetări documentate, cărți apărute la edituri verificate, **oferă răspunsuri reale și corecte**.

Utilizatorul motoarelor de căutare cu AI, va obține un răspuns la o întrebare în baza unor documente neverificate, încărcate pe diverse platforme, site-uri. Dacă documentele încărcate conțin erori dar au fost accesate de foarte mulți utilizatori, se va prezenta drept real, un răspuns eronat. Astfel minciuna se poate propaga, promova, foarte ușor. cu rapiditate.

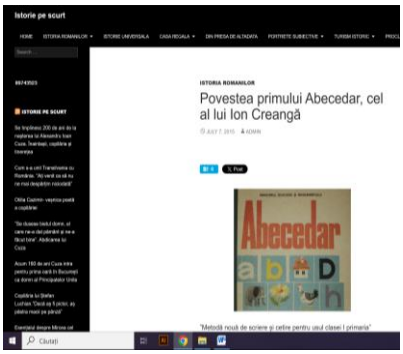
Daca eroarea apare în răspunsuri la probleme minore, ea poate fi trecută cu vederea, tolerată, dar pot să apară erori în lanț, care se propagă și amplifică eroarea inițială. De aici apare denaturarea adevărului! Cu cât vârsta utilizatorului de AI e mai mică iar pregătirea sa este la un nivel scăzut, cu atât va fi mai dificil de convins că răspunsul e eronat. Gândirea sa critică nu este încă formată!

De exemplu, un elev a cărei pregătire s-a realizat bazându-se pe cărțile din biblioteca școlii, știe că abecedarul scris de Ion Creangă la 1868, intitulat *Abecedar – Metodă nouă de scriere şi cetire pentru usul clasei I primaria*, nu era color și avea următoarea prezentare grafică

Un utilizator de AI, dând căutare pe internet: *imagine abecedarul lui Creangă,* va obține, pe lângă răspunsul corect și răspunsul eronat, respectiv imaginea abecedarului tipărit în 1968

Exemplul poate fi considerat minor dar e suficient de bun pentru cei ce țin la etica informațiilor. AI-ul este un foarte bun și rapid căutător de informații și de centralizare rapidă a

răspunsurilor la o întrebare. Problemele apar în momentul în care , un profesionist își dă seama că pot să apară falsificări profunde de texte, imagini, alimentând dezinformarea la scară largă.

Organizații la nivel mondial ar trebui să promoveze utilizarea în mod responsabil a AI, prin legi care să ferească omenirea de un haos al amestecului adevărului cu minciuna. **Cred că este necesară o poziționare corectă a bibliotecii față de Inteligența Artificială în sensul recunoașterii valorii bibliotecii ca deținătoare de documente verificate și a AI ca instrument de operare cu date, informații încărcate de orice utilizatir, avizat sau nu într-un anumit domeniu.**

Se încearcă o centralizare a cărților tipărite, disponibile în format pdf, prin constituirea platformei https://archive.org în care s-au încărcat cărți în orice limbă.

Se lucrează cu cărți ce au intrat în patrimoniul universal, care nu sunt sub protecția dreptului de autor.

Pentru accesul celorlalte cărți, există Depozitul Legal, aflat sub tutela Bibliotecii Naționale a Romaniei. Aici, începând cu anul 1995 se găsesc toate cărțile tipărite în România. Pentru cărțile apărute înainte de 1989, se pot consulta fondurile istorice ale marilor biblioteci din România, biblioteci județene sau universitare, în anticariate, în biblioteci personale ori din mînăstiri.

CE TREBUIE SĂ FACĂ BIBLIOTECARII ținând cont de aceste realități??

Să colaboreze toate tipurile de biblioteci în proiecte de animație culturală, implicându-se în ateliere de lucru, de la cel mai mic nivel de dezvoltare cognitivă a copilului. Copilul trebuie să conștientizeze faptul că în bibliotecă se găsesc cărți ce conțin informații corecte. Bibliotecarii ar trebui să își focalizeze atenția mai mult pe formarea cititorilor, punând la dispoziția lor conținutul cărților.

Ideea a apărut cu mult timp în urmă, odată cu infiinţarea CDI-urilor în școlile din Franța și poate fi extinsă în bibliotecile școlare și județene, prin organizarea de ateliere de lucru ce au în centrul atenției utilizarea cărții. Exempe de ateliere de

lucru au fost prezentate de colegii francezi în proiectul *Educație pentru informație în mediul rural defavorizat*, încă din anul 2000.

Ei propuneau să se integreze biblioteca în activitățile profesorilor cu elevii. Este destul de dificilă realizarea activităților de către bibliotecarul școlară, fără buget și fără constrângeri. Totuși există o strategie ce se bazează pe autonomie, pe atmosfera spațiului și pe puterea liderului grupului (recomandarea de la egal la egal: liceenii vin de bunăvoie doar dacă percep biblioteca ca pe un spațiu creat de ei, nu pentru ei). De exemplu profesorul să susțină ore direct în bibliotecă, unde să le arate elevilor cum să compare un răspuns generat de AI cu sursele bibliografice reale sau să se transforme spațiul și rolurile, cu ocazia unor **activități de genul:**

- **Bibliotecar pentru o zi**. În care elevii preiau recepția, fac recomandări colegilor mai mici și organizează expoziții tematice. Astfel li se oferă autonomie și sentimentul de comunitate.
- **Schimb de cărți – activitate în care** fiecare elev aduce o carte citită de acasă și pleacă cu alta adusă de un coleg. Se încurajează circulația cărților și discuțiile informale.

Tipuri de ateliere practice pentru ciclul primar

- **Ateliere de lectură creativă:** bibliotecarul și elevii citesc fragmente de lectură, și rescriu finalul unei cărți Atelier de educație media și digitală: căutarea informațiilor pe internet, recunoașterea știrilor false și utilizarea resurselor sigure, cu știri reale, din bibliotec?
- Atelier de scriere creativă: exerciții de scriere inspirate de cărțile preferate
- Atelier de legătorie cu repararea cărților și realizarea de semne de carte și miniagende

Beneficiile atelierelor din bibliotecă:

- Creșterea interesului pentru lectură prin implicarea elevilor în activități utilizînd metode interactive în programul ***Școala Altfel***
- Crearea unui mediu sigur, lipsit de stres, favorabil lucrului în echipă
- Valorificarea fondului de carte din biblioteca școlară prin activități adaptate vârstei elevului

Tipuri de ateliere practice pentru ciclul gimnazial și liceal

1. *Cărți care au devenit filme* - discuții după vizionare împreună cu elevii

Pot fi alese filmele următoare, bazate pe opere literare din programele școlare:

- ***Blestemul pământului. Blestemul iubirii,*** realizat în anul 1980, după cartea ***Ion*** scrisă de Liviu Rebreanu;
- ***Felix şi Otilia***, realizat în anul 1972, după cartea ***Enigma Otiliei***, scrisă de Geoarge Călinescu;
- ***De-aș fi.....Harap Alb*** , realizat în 1965 , după cartea ***Povestea lui Harap Alb***, de Ion Creangă

După stabilirea filmelor, se trece la vizionarea lor și notarea secvențelor descoperite și în cartea care a stat la baza scenariului de film. Se pot nota ideile principale descoperite atât în carte cât și în film și se poate organiza turul galeriei. Mai multe idei se pot gasi și la următoarele link-uri:

https://copiibjc.bjc.ro/

https://www.bjc.ro/paginaadolescentilor/index.php/ro/

https://blogbjc.bjc.ro/

2. Teatru realizat de elevi. Elevii țin reprezentații teatrale pentru colegii lor din alte școli: *De la cuvântul scris, la cuvântul rostit cu trupa de teatru francofon*, ***Scenic*** din Piatra Neamț, îndrumător profesor Baluș Alina

3. De la original la prelucrare (una realizată de om, alta cu AI)

Exemplu: Ursul păcălit de vulpe de Ion Creangă-original

- **Ursul păcălit de vulpe prelucrare de Ana Macovei https://www.ccdneamt.ro/new/wp-content/uploads/2023/04/Ion_Creanga_adaptare_Ana_Macovei_Ursul_-pacalit_de_vulpe.pdf**
- Prelucrarea cu NotebookLM
-

4. **Realizarea afișului de promovare a unei activități din bibliotecă, inserând un cod QR,** ce trimite cititorul de la starea de *a vedea* la cea de *a face*

Codul QR conține trimitere către 2 link-uri de pe youtube, către 2 melodii compuse pe versurile lui Coșbuc, respectiv Bacovia. Elevii văd afișul, scanează codul și sunt îndrumați spre bibliotecă, pentru a descoperi și alte poeme ale scriitorilor sărbătoriți.

https://tools.pdf24.org/en/generate-qr-code

„BIBLIOTECILE ȘCOLARE LA CEAS ANIVERSAR”

Bibliotecar Reghina Fotea

Colegiul Național „Calistrat Hogaș” Piatra-Neamț

Bibliotecarii școlari din județul Neamț s-au reunit, pe 22 octombrie 2026, la Colegiul Național „Calistrat Hogaș” din Piatra-Neamț, pentru a marca Luna Internațională a Bibliotecilor Școlare. Evenimentul, intitulat „Bibliotecile școlare la ceas aniversar”, a oferit un cadru de dialog profesional, schimb de experiență și promovare a unor proiecte educaționale de succes.

Manifestarea s-a desfășurat în biblioteca „Veronica Micle” a colegiului și a reconfirmat rolul bibliotecii școlare în formarea elevilor, dezvoltarea competențelor de lectură și susținerea procesului educațional. Devenită o tradiție în rândul activităților organizate cu prilejul Lunii Internaționale a Bibliotecilor Școlare, întâlnirea a reunit profesioniști interesați de evoluția bibliotecilor și de adaptarea acestora la noile cerințe ale educației.

Tematica întâlnirii a fost structurată în jurul a trei direcții principale: valorile bibliofile din bibliotecile școlare ale județului Neamț, biblioteca școlară ca prezență activă în viața elevilor și dezvoltarea conceptului de eBiblioteca.

În cadrul evenimentului au fost prezentate 12 lucrări, care au evidențiat preocupările bibliotecarilor pentru inovare, promovarea patrimoniului cultural și dezvoltarea unor activități adaptate intereselor elevilor.

Unul dintre principalele subiecte abordate în cadrul reuniunii a vizat integrarea inteligenței artificiale în activitatea bibliotecilor școlare și a centrelor de documentare și informare. Participanții au analizat noi perspective asupra învățării, utilizarea instrumentelor digitale în promovarea lecturii și posibilitățile de diversificare a activităților culturale și educaționale.

Printre prezentările dedicate noilor tehnologii s-au numărat „Impactul AI asupra bibliotecilor școlare”, susținută de dna Elena Popa, de la Colegiul Național „Petru Rareș”, „Animația culturală în biblioteca școlară, utilizând inteligența artificială. Exemple de bune practici”, prezentată de dna Ana Macovei, de la Casa Corpului Didactic Neamț, și „Perfecționarea cititului cu AI-ul drept partener”, susținută de dna Irina Corchez, de la Liceul „Gh.

Ruset-Roznovanu". De asemenea, dna Cristina Ivan, de la Școala Gimnazială „Daniela Cuciuc" din Piatra-Neamț, a abordat tema „Inteligența artificială – o nouă perspectivă asupra învățării", evidențiind interesul pentru identificarea unor noi modalități de sprijinire a procesului educațional.

O altă componentă importantă a întâlnirii a fost dedicată valorificării patrimoniului cultural și promovării lecturii în rândul elevilor. În acest context dna Reghina Fotea, de la Colegiul Național „Calistrat Hogaș", a prezentat lucrarea „Învățăturile bunului și credinciosului domn al Țării Românești Neagoe Basarab voevod către fiul său Teodosie voevoda – monument al cugetării și simțirii românești", aducând în atenție valoarea culturală și literară a unui reper al gândirii românești.

Dimensiunea educațională a lecturii a fost ilustrată și prin proiectul „Călătorie pe tărâmul cuvintelor: Copiii și scriitorul", prezentat de dna Lucica Arcană, de la Colegiul Național „Roman Vodă", precum și prin lucrarea „Proiectul educativ județean – Suveniruri Marca Alecsandri, modele de bune practici", susținută de dna Iuliana Popa, de la Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri" din Săbăoani. Totodată, dna Claudia Rusu, de la Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena", a prezentat lucrarea cu titlul „Rolul bibliotecii școlare în viața elevilor", în timp ce dna Mica Purice, de la Colegiul Tehnologic „Spiru Haret", a abordat lucrarea intitulată „Rolul proiectelor și parteneriatelor educaționale școlare în socializarea și valorizarea elevilor".

Relația dintre arte și literatură a fost ilustrată de dna Dana Achiței, de la Liceul de Arte „Victor Brauner", prin lucrarea „Biblioteci în dialog – Călătorie prin lumea muzicii și a artei". Programul a inclus și prezentări dedicate aniversărilor culturale și activităților desfășurate în bibliotecile școlare. Astfel, dna Liliana Hîrlea, de la Școala Gimnazială „I.I. Mironescu" din Tazlău, a susținut lucrarea „Momente aniversare la biblioteca școlară – celebrăm oameni, cărți și valori", iar dna Despina Gheorghiu, de la Liceul „Mihail Sadoveanu" din Borca, a prezentat o retrospectivă a activităților Bibliotecii Școlare Borca – Centrul de Documentare și Informare, din anul școlar 2025–2026.

Dincolo de prezentările tematice, întâlnirea a reprezentat o oportunitate pentru bibliotecarii școlari de a-și împărtăși experiențele, de a identifica noi direcții de colaborare și de a valorifica

exemplele de bună practică din unitățile de învățământ nemțene.

Prin temele abordate și diversitatea proiectelor prezentate, reuniunea „Bibliotecile școlare la ceas aniversar” a reafirmat importanța bibliotecii școlare ca spațiu de învățare, cultură, creativitate și colaborare, aflat într-un proces continuu de adaptare la nevoile elevilor și la transformările societății contemporane.

BIBLIOTECARUL ȘCOLAR – FACILITATOR ȘI MODERATOR AL INFORMAȚIEI ÎN ERA DIGITALĂ

Bibliotecar Hîrlea Liliana
Prof. Blaga Bogdana- Valeria
Scoala Gimnazială ”I.I. Mironescu” Tazlău, Neamț

Cadrul European DigComp

Aliniat la standardele internaționale de biblioteconomie, cadrul european privind competențele digitale pentru cetățeni poziționează alfabetizarea informațională (Information and Data Literacy) drept Aria de Competență 1, dezvoltat pe trei sub-competențe specifice:

- Navigarea, căutarea și filtrarea datelor, informațiilor și conținutului digital;
- Evaluarea datelor, informațiilor și conținutului digital;
- Gestionarea datelor, informațiilor și conținutului digital.

Aceste rigori teoretice și piloni normativi își găsesc aplicabilitatea directă în redefinirea profilului profesional al bibliotecarului școlar, care devine agentul principal de transpunere a standardelor în practica educațională cotidiană.

Reconceptualizarea rolului și competențelor bibliotecarului şcolar ca moderator al informației

Tranziția de la modelul tradițional al bibliotecii ca spațiu pasiv de depozitare la cel de de documentare și informare, solicită transformarea bibliotecarului școlar dintr-un simplu custode al fondului de carte într-un facilitator al învățării, curator de resurse și partener didactic strategic în era inteligenței artificiale generative.

Ariile majore de competență ale bibliotecarului modern

- Competențe digitale și tehnologice: implică utilizarea avansată a softurilor specifice de bibliotecă pentru catalogarea, indexarea și gestionarea cataloagelor online (OPAC), selectarea resurselor online (platforme educaționale, baze de date și resurse în acces deschis), precum și promovarea digitală a activităților bibliotecii prin intermediul canalelor de comunicare instituțională.
- Competențe pedagogice și de cultură a informației (Information Literacy): Vizează ghidarea elevilor în evaluarea critică a surselor web, orientarea lecturii individualizate în funcție de vârstă și interese, precum și predarea tehnicilor de cercetare, de studiu și a regulilor de citare corectă pentru prevenirea plagiatului.
- Competențe de comunicare, relaționare și incluziune: Consistă în construirea unui parteneriat didactic strâns cu cadrele didactice pentru corelarea colecțiilor cu programa școlară, oferirea unei consilieri empatice și asigurarea unui spațiu sigur și incluziv pentru toți utilizatorii, bazat pe ascultare activă.
- Competențe de management cultural și animație pedagogică: includ proiectarea de evenimente culturale (ateliere, cluburi de lectură, întâlniri cu autori, dezbateri) și utilizarea tehnicilor moderne de animație (storytelling, jocuri de rol, formate teatrale) pentru atragerea elevilor spre lectură și cercetare.
- Competențe tradiționale de biblioteconomie actualizate: presupun dezvoltarea analitică a colecțiilor prin achiziții inteligente pe suport hârtie sau digital, precum și gestiunea riguroasă, evidența și organizarea spațiului fizic conform normelor legale în vigoare.

Bibliotecarul în rol de curator și moderator al

fluxului informațional în era AI

Apariția instrumentelor de tip GenAI amplifică rolul bibliotecarului de moderator al informației. Într-un mediu invadat de conținut generat automat, bibliotecarul preia sarcina de a audita algoritmii și de a instrui comunitatea școlară în detectarea „halucinațiilor” (răspunsuri plauzibile, dar false generate de modelele de limbaj), precum și în identificarea bias-urilor (prejudecăților) din seturile de date antrenate.

În cadrul cercetării școlare, bibliotecarul devine un specialist în aplicarea ingineriei prompturilor (Prompt Engineering). El îi învață pe elevi cum să formuleze interogări structurate, logice și etice, transformând chatbotul dintr-o scurtătură spre plagiat într-un instrument de sprijin pentru structurarea ideilor. Astfel, biblioteca devine spaţiu de documentare și informare, un hub comunitar – considerat „al treilea spațiu” – ce găzduiește activități de co-creare, dezbateri și ateliere de tip makerspace.

Prin această reconceptualizare, bibliotecarul modern servește în mod diferențiat și integrat toți actorii instituționali:

- **Pentru conducerea școlii** (management): oferă audituri ale resurselor informaționale, analize predictive privind gradul de utilizare a colecțiilor și un indicator de inovație instituțională;
- **Pentru cadrele didactice:** acționează ca partener pedagogic în proiectarea ghidurilor tematice hibride și a sarcinilor de lucru anti-plagiat;
- **Pentru elevi:** constituie o plasă de siguranță cognitivă, îndrumându-i din ipostaza de consumatori pasivi spre cea de cercetători autonomi.

Această reconfigurare a competențelor bibliotecarului se concretizează prin intermediul unor programe didactice și ateliere desfășurate direct în mediul școlar.

Abundența informațională și dezvoltarea instrumentelor de inteligență artificială au schimbat modul în care elevii caută, selectează și folosesc informația. Dacă motoarele de căutare ofereau în principal liste de resurse, interfețele conversaționale pot furniza răspunsuri gata sintetizate, ceea ce face necesară dezvoltarea unei culturi a informației bazate pe întrebări relevante, verificarea surselor și evaluarea critică. În acest context, la biblioteca școlară elevii sunt sprijiniți să treacă de la consumul pasiv de informație la cercetare autonomă și responsabilă. Scopul activităților de cultură informațională este, astfel, formarea capacității de a identifica nevoia de informație, de a o localiza, evalua, utiliza și comunica în mod etic.

În era inteligenței artificiale, rolul bibliotecarului se extinde către moderarea fluxului informațional. El îi poate învăța pe elevi să formuleze întrebări clare, să compare răspunsurile generate cu surse verificabile, să recunoască informațiile plauzibile, dar false, și să înțeleagă limitele și posibilele bias-uri ale instrumentelor AI.

În cercetarea școlară, bibliotecarul devine astfel un partener pedagogic care sprijină folosirea responsabilă a tehnologiei, fără a înlocui lectura, verificarea și judecata proprie, iar biblioteca școlară, laboratorul viu de gândire critică și igienă digitală, unde concepte teoretice privind cultura informației sunt transpuse în aplicații practice menite să dezvolte responsabilitatea digitală și integritatea academică.

Programe didactice și activități practice de combatere a dezinformării și plagiatului

- Atelierul de Fact-Checking „Detectivii Adevărului”: Elevii primesc știri virale, postări de pe rețelele sociale sau fragmente istorice distorsionate.

Utilizând tehnici specifice – căutarea inversă a imaginilor, analiza metadatelor și a structurii URL-urilor, elevii trebuie să confirme sau să infirme veridicitatea conținutului.

- Programul „Navigarea în Siguranță (Busola Digitală)”: desfășurat în colaborare cu profesorul de informatică, programul îi învață pe elevii de gimnaziu să își gestioneze amprenta digitală, să configureze setările de confidențialitate și să identifice tentativele de manipulare sau phishing.
- Simularea „Creează o știre falsă”**:** Elevii construiesc în echipe o știre falsă convingătoare (sau un pamflet/meme) pornind de la o imagine reală.

Ulterior, echipele schimbă materialele între ele pentru a identifica capcanele de manipulare (titluri senzaționale, decontextualizări, lipsa autoratului).

- Jocuri de tip prebunking: Utilizarea platformelor interactive precum Bad News Game sau a resurselor educaționale locale (cum sunt atelierele Eroii Internetului dezvoltate de Adfaber) pentru stimularea rezistenței cognitive la dezinformare.
- Metoda Lecturii Laterale (Lateral Reading - Stanford / BBC): Verificarea unei informații prin părăsirea paginii inițiale și deschiderea altor tab-uri pentru a adresa trei întrebări fundamentale:

1. Cine este autorul?
2. Care este sursa primară?
3. Ce spun alte site-uri neutre de fact-checking (cum ar fi Factual.ro)?

- Campanii de conștientizare: Redactarea de infografice, postere și podcasturi prin care elevii explică colegilor mai mici regulile de igienă digitală.

Strategii și exerciții împotriva plagiatului și furtului intelectual

Un exemplu de intervenţie a bibliotecii şcolare în formarea integrității academice este proiectul-cadru „Laboratorul Citărilor și Eticii Digitale”, ce include:

- *Atelierul de parafrazare „Spune-o în cuvintele tale”:* Elevii primesc un paragraf dens dintr-un articol științific și au ca sarcină extragerea ideii principale și reformularea ei completă în stil propriu, exersând totodată inserarea corectă a ghilimelelor, a notelor de subsol și a bibliografiei.
- ***Utilizarea instrumentelor de gestionare bibliografică:*** Instruirea elevilor în utilizarea tab-ului Referințe (References) din Microsoft Office Word pentru generarea automată a bibliografiilor și aplicarea corectă a stilurilor internaționale de citare.
- ***Exercițiul de detectare a similitudinilor:*** Compararea directă a două eseuri (unul original și unul copiat) pentru evidențierea diferențelor dintre inspirație, rezumat și furt intelectual, urmată de prezentarea softurilor academice de analiză a similitudinilor.
- ***Ghidul privind utilizarea etică a AI*:** Stabilirea unor reguli transparente privind granița dintre asistența legitimă oferită de ChatGPT (brainstorming, structurarea ideilor) și plagiatul tehnologic (preluarea neasumată a textului generat).

Programe inovatoare de co-creare și moderare culturală

- *Clubul de Book-Trailers***:** Elevii creează videoclipuri de 1-2 minute pentru promovarea unei cărți citite, învățând să redacteze scenarii, să utilizeze resurse media sub licențe Creative Commons și să monteze conținut video.
- *Podcasting în bibliotecă („Vocea cărților*”**):** Realizarea de interviuri audio, recenzii și dezbateri literare, bibliotecarul având rolul de redactor ce asigură calitatea argumentației și corectitudinea citării surselor.
- *Makerspace literar (ateliere STEAM):* Conectarea literaturii cu științele aplicate prin construcția de machete, utilizarea kiturilor de robotică sau a imprimantelor 3D pentru a

reda spații și concepte din textele studiate.

- *Biblioteca vie (donatori de experiențe):* „cărțile” sunt persoane din comunitate. Elevii „împrumută” o carte vie pentru 20 de minute de dialog direct, demontând stereotipuri.
- *Cafeneaua filosofică / debate hub:* întâlniri lunare de dezbatere pe dileme etice contemporane (inteligența artificială (IA) și automatizarea, ecologie, schimbare climatică, bioetica și tehnologiile medicale avansate), structurate pe baza unor materiale pro și contra selectate în prealabil de bibliotecar.

*Atelierul de educație media și fact-checking**„Detectivii Adevărului – Operațiunea Scroll în Siguranță”,* desfășurat la biblioteca școlară – CDI „Mironescu”, cu elevii clasei a VII-a, moderat de prof. Blaga Bogdana- Valeria și bibl.Hîrlea Liliana,a urmărit dezvoltarea gândirii critice

și a capacității de a identifica informațiile false, manipulatorii sau scoase din context, întâlnite pe TikTok și pe alte rețele sociale.În cadrul atelierului, elevii au analizat exemple de conținut online, au identificat emoțiile și „steagurile roșii” folosite pentru manipulare și au învățat să verifice profilul, comentariile și sursa informației. Organizați în echipe, au primit dosare de caz și au completat *„Raportul Detectivului”,* stabilind dacă informațiile analizate erau adevărate, false, scoase din context sau insuficient documentate.

Activitatea s-a încheiat cu *„Jurământul Detectivului Digital”*

Promit să nu las algoritmul să gândească în locul meu
Promit să mă opresc, să verific și să caut sursa înainte de a distribui.
Promit să nu cred tot ce văd pe internet doar pentru că pare real.
Voi pune întrebări, voi căuta dovezi și voi gândi critic.
Promit să verific înainte de a da share!”, și cu asumarea regulii: „Stop – respiră – verifică – abia apoi distribuie!”. Fiecare elev a primit diploma „Detectiv Digital”, ca recunoaștere a implicării în activitate.

Continua recalibrare a actului educaţional în acord cu informația abundentă, rapidă, uneori înșelătoare ,repoziționează profesorii şi bibliotecarii, care nu mai pot concura cu sistemele informatice sau cu modelele AI în viteza de regăsire a datelor, transformându-i din paznici ai cunoașterii, în cartografi ai informației. Valoarea intervenției lor nu constă doar în accesul la resurse, ci în formarea unor deprinderi transferabile: formularea întrebărilor, căutarea sistematică, verificarea surselor, evaluarea critică, utilizarea etică a informației și reflecția asupra răspunsurilor generate de tehnologie. Rolul lor se mută spre cel de cartograf al cunoașterii, viziune exemplificată prin figura franciscanului William din Baskerville din romanul *Numele trandafirului*. William nu deține monopolul asupra bibliotecii, ci îl învață pe ucenicul său, Adso, cum să citească semnele, cum să interpreteze contextul și cum să descifreze structura ascunsă a lumii. Prin activități practice, adaptate vârstei, biblioteca școlară poate deveni un spațiu de siguranță cognitivă, în care elevii învață nu doar ce să caute, ci cum să filtreze ceea ce găsesc.

Webgrafie

https://abrro.ro/content/Lucr%C4%83ri_Ghiduri/GhidCulturaInformatieiAngelaRepanovici.pdf
https://share.google/538kri46F7PYLIG5D
https://ro.linkedin.com/pulse/beyond-books-shelves-evolving-skills-professional-modern-sabol--wfzhc?tl=ro

ȘOAPTELE CĂRȚILOR

UN PROIECT CARE ADUCE LECTURA MAI APROAPE DE SUFLETUL COPIILOR

Bibliotecar Mica Purice –

Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț

La Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” din Piatra-Neamț, cartea devine o punte între generații, un izvor de creativitate și o invitație la descoperirea valorilor autentice.

Într-o lume în care tehnologia și informația digitală ocupă tot mai mult timp din viața copiilor, lectura rămâne una dintre cele mai importante căi de formare intelectuală, emoțională și culturală. Din dorința de a cultiva dragostea pentru carte și de a transforma lectura într-o experiență atractivă și plină de sens, Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” din Piatra-Neamț desfășoară începând din anul școlar 2021-2022, proiectul educațional „Șoaptele cărților”, o inițiativă dedicată dezvoltării competențelor de literație și stimulării creativității literare și artistice.

Realizat în parteneriat cu Inspectoratul Școlar Județean Neamț, Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu” Neamț, Teatrul Tineretului Piatra-Neamț, școli partenere din județele țării precum și școli parteneri din Republica Moldova, proiectul creează un cadru educațional în care cartea, arta și dialogul se întâlnesc pentru a oferi copiilor oportunități autentice de învățare și exprimare.

O invitație la lectură, imaginație și cunoaștere

„Șoaptele cărților”, proiect ajuns la ediția a VI-a, pornește de la convingerea că apropierea de lectură se construiește prin experiențe care trezesc curiozitatea, stimulează imaginația și îi ajută pe copii să descopere bucuria de a înțelege lumea prin intermediul poveștilor.

Proiectul își propune să dezvolte deprinderile de lectură și înțelegere a textului, să stimuleze interesul pentru literatura de calitate și să formeze gustul pentru valorile culturale și umane autentice. În același timp, acesta încurajează exprimarea creativă și valorificarea aptitudinilor literare și artistice ale participanților.

Un element important al inițiativei îl reprezintă colaborarea dintre preșcolari și elevi din ciclurile primar, gimnazial și liceal. Prin această abordare, proiectul susține apropierea dintre diferitele niveluri de învățământ și facilitează tranziția copiilor către noi etape ale parcursului educațional.

De la paginile cărților la creații originale

Unul dintre punctele de atracție ale proiectului îl constituie concursul de creație „Șoaptele cărților”, care valorifică talentul, imaginația și originalitatea participanților.

Potrivit regulamentul eleborat în fiecare an , concursul a inclus secțiuni de benzi desenate, de fotografie, de creații literare sau artistice, oferindu-le copiilor posibilitatea de a transforma idei, povești și mesaje în creații vizuale proprii. Temele propuse au fost adaptate vârstei și nivelului de studiu, abordând subiecte precum prietenia, mediul înconjurător, școala, aventurile imaginare și

proverbele românești. Astfel, lectura depășește granițele unei activități tradiționale și devine punctul de plecare pentru exprimarea liberă, interpretarea creativă și realizarea unor produse artistice originale. Copiii au ocazia să își valorifice ideile, să își dezvolte simțul estetic și să descopere că literatura poate fi explorată prin numeroase forme de expresie.

Parteneriat pentru educație și cultură

Implicarea unor instituții importante ale comunității nemțene oferă proiectului o dimensiune interdisciplinară și culturală valoroasă. Colaborarea dintre școală, bibliotecă și instituția teatrală creează premisele unor experiențe educative diverse, în care lectura poate fi descoperită atât ca instrument de învățare, cât și ca formă de artă.

Prin această colaborare, „Șoaptele cărților” contribuie la consolidarea relației dintre mediul școlar și instituțiile culturale, promovând accesul copiilor la literatură și încurajând participarea activă la viața culturală a comunității.

Beneficii care depășesc sala de clasă

Importanța proiectului se reflectă în multiplele beneficii pe care lectura și activitățile creative le aduc în dezvoltarea copiilor. Contactul constant cu textele literare contribuie la îmbogățirea vocabularului, la îmbunătățirea comunicării, la dezvoltarea gândirii critice și la înțelegerea emoțiilor și a comportamentelor umane.

În același timp, activitățile artistice stimulează imaginația, autonomia, perseverența și încrederea în propriile capacități. Întâlnirea dintre participanți de vârste diferite favorizează schimbul de idei, cooperarea și învățarea reciprocă.

Mai presus de toate, proiectul transmite un mesaj esențial: cartea nu trebuie să fie doar o obligație școlară, ci un prieten de nădejde, o sursă de inspirație și o cale către descoperirea propriei identități.

„Șoaptele cărților” – o investiție în viitor

Prin proiectul educațional „Șoaptele cărților”, Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” din Piatra-Neamț reafirmă importanța lecturii în formarea noilor generații și rolul școlii în cultivarea sensibilității, a creativității și a respectului pentru cultură.

Fiecare carte deschisă poate deveni începutul unei călătorii, fiecare poveste poate inspira o idee, iar fiecare creație poate dezvălui un talent. Încurajând copiii să citească, să imagineze și să creeze, proiectul contribuie la formarea unor tineri curioși, expresivi și receptivi la valorile autentice.

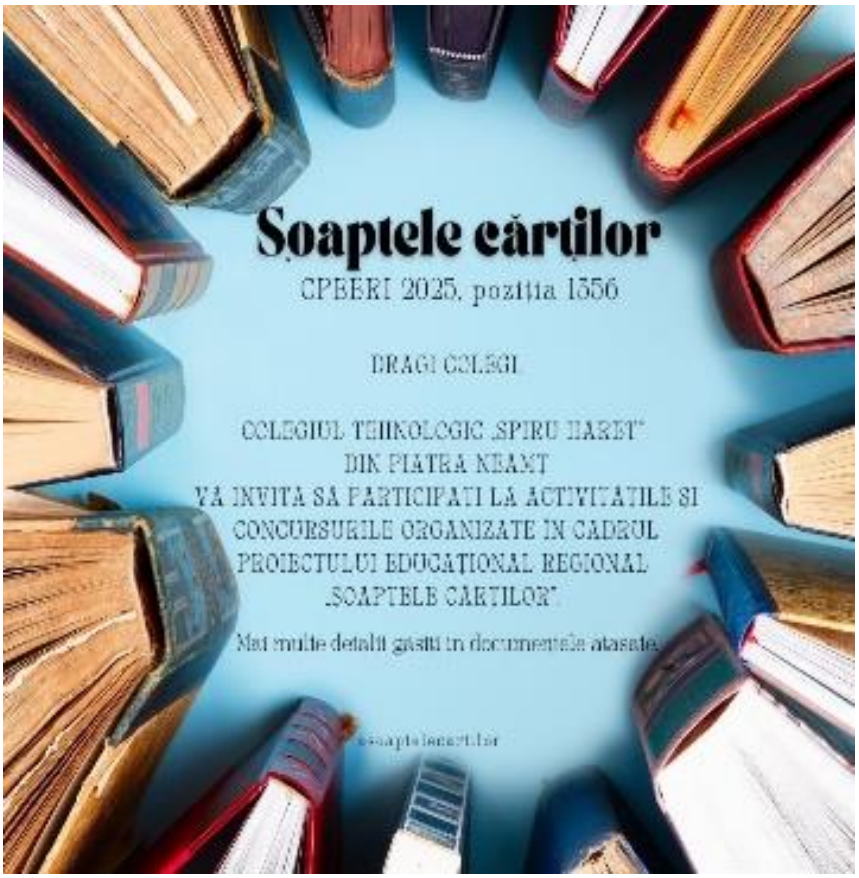
Pentru că șoaptele cărților nu se aud doar în liniștea paginilor răsfoite. Ele se regăsesc în întrebările copiilor, în poveștile inventate, în desenele care prind viață și în bucuria de a descoperi ceva nou.

Iar atunci când lectura devine o experiență împărtășită, cartea nu mai este doar o sursă de cunoaștere, ci o punte către oameni, idei și viitor.

Colegiul Tehnologic „Spiru Haret”
Piatra-Neamț
Șoaptele cărților

Șoaptele cărților
CPBERI 2025, poziția 1356
DRAGI COLEGI
COLEGIUL TEHNOLOGIC „SPIRU HARET”
DIN PIATRA NEAMȚ
VĂ INVITĂ SĂ PARTICIPAȚI LA ACTIVITĂȚILE ȘI
CONCURSURILE ORGANIZATE ÎN CADRUL
PROIECTULUI EDUCAȚIONAL REGIONAL
„SOAPTELE CĂRȚILOR”
Mai multe detalii găsiți în documentele atașate.

BIBLIOTECA ȘCOLARĂ
- SPAȚIU AL LECTURII, AL CUNOAȘTERII ȘI AL FORMĂRII-

prof. doc. Popa Iuliana - bibliotecar

Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri”, Comuna Săbăoani, județul Neamț

În fiecare toamnă, luna octombrie readuce în atenția comunității noastre educaționale rolul esențial al bibliotecii școlare în formarea și dezvoltarea elevilor. Celebrată începând cu anul 2008, Luna Internațională a Bibliotecilor Școlare constituie un prilej de a evidenția contribuția acestui spațiu educațional la cultivarea lecturii, dezvoltarea competențelor de informare și documentare, stimularea curiozității intelectuale și formarea unor cititori autonomi, capabili să învețe pe tot parcursul vieții. În acest context, biblioteca Liceului Teoretic „Vasile Alecsandri” din comuna Săbăoani, județul Neamț, a devenit, pe parcursul lunii octombrie, gazda unor activități menite să apropie elevii de carte, să le trezească interesul pentru lectură și să le ofere oportunități de explorare și descoperire. Prin diversitatea demersurilor propuse, am urmărit atât promovarea fondului documentar al bibliotecii, cât și consolidarea imaginii acesteia ca spațiu viu al învățării, al dialogului și al dezvoltării personale. Activitățile au fost adaptate particularităților de vârstă și nevoilor de învățare ale elevilor, de la cei din ciclul primar până la liceeni, valorificând caracterul formativ al lecturii și importanța accesului la informații corecte, relevante și bine organizate.

„În vizită la bibliotecă!” – primii pași în universul cărților

Unul dintre demersurile propuse elevilor a fost activitatea „În vizită la bibliotecă!”, susținută printr-un material în format electronic, conceput pentru a-i familiariza cu rolul bibliotecii și cu principalele reguli de utilizare a serviciilor pe care biblioteca le oferă. Pornind de la întrebări accesibile și apropiate de experiența copiilor, discuțiile au urmărit clarificarea unor aspecte esențiale: Ce tipuri de biblioteci există? Cum ne putem înscrie la biblioteca școlii? Cum sunt organizate colecțiile bibliotecii din școala în care înveți? Ce documente putem împrumuta pentru acasă și ce documente consultăm în sala de lectură? Câte cărți putem împrumuta și ce reguli trebuie să respectăm pentru a proteja cărțile și a asigura un climat adecvat studiului?. Prin exemple concrete și explicații pe înțelesul elevilor, biblioteca a fost prezentată nu doar ca un loc în care găsim cărți, ci și ca un spațiu organizat, în care fiecare document are un loc bine stabilit, iar respectarea regulilor facilitează accesul tuturor la resursele disponibile, cu spații specifice, destinate nevoilor actuale de formare, informare și recreere ale utilizatorilor. Familiarizarea cu serviciile bibliotecii, cu modalitățile de organizare a colecțiilor și cu normele de comportament contribuie la dezvoltarea autonomiei elevilor și la formarea unor deprinderi utile pe termen lung. Înțelegerea modului în care funcționează o bibliotecă reprezintă, astfel, un prim pas spre utilizarea

conștientă și responsabilă a resurselor de informare.

„Curiozități din lumea cărților!” și lectura „guri-urechi” – descoperire, dialog și bucuria lecturii

Pentru elevii din clasele mici, activitățile au pus accentul pe descoperirea universului cărților într-o manieră atractivă și interactivă. „Curiozități din lumea cărților!” a oferit prilejul explorării unor informații interesante despre carte, lectură și biblioteci, stimulând curiozitatea copiilor și dorința lor de a afla mai mult. Întrebările adresate elevilor, exemplele prezentate și dialogul au transformat informațiile în puncte de plecare pentru noi descoperiri. Astfel, cartea a fost privită nu numai ca sursă de povești și cunoștințe, ci și ca obiect cultural, purtător de informație, istorie și valoare.

O altă activitate, lectura „guri-urechi_5 minute din scriitorul preferat”, a urmărit apropierea copiilor de textul citit prin intermediul ascultării active și al comunicării. Într-un cadru prietenos, lectura a devenit un prilej de întâlnire cu limbajul, cu ideile și cu emoțiile transmise de text, favorizând atenția, înțelegerea și exprimarea propriilor impresii. Asemenea experiențe contribuie la dezvoltarea vocabularului, a capacității de concentrare și a interesului pentru lectură. Mai mult, ele susțin formarea unei relații pozitive cu biblioteca, cu cartea în care elevul se simte încurajat să întrebe, să exploreze și să revină. Prin adaptarea activităților la nivelul de vârstă al participanților, biblioteca școlară își afirmă rolul de partener al procesului educațional și de mediu favorabil învățării prin descoperire.

„Cum facem o cercetare documentară?”

Dacă pentru elevii mai mici accentul a fost pus pe familiarizare, explorare și bucuria lecturii, în cazul liceenilor activitățile au urmărit dezvoltarea competențelor de informare și documentare.

În cadrul întâlnirii „Cum facem o cercetare documentară?”, discuțiile s-au concentrat asupra tipurilor de documente și a suporturilor pe care acestea sunt disponibile, precum și asupra etapelor necesare realizării unei cercetări documentare. Elevii au avut ocazia să înțeleagă că elaborarea unui referat sau a unui proiect presupune mai mult decât identificarea rapidă a unor informații: este necesară formularea clară a temei, selectarea surselor adecvate, verificarea credibilității informațiilor, organizarea materialului și valorificarea corectă a documentării. Am evidențiat, totodată, importanța consultării unor surse diverse și a utilizării responsabile a informațiilor, indiferent dacă acestea provin din cărți, periodice, documente de referință sau resurse electronice. Într-un context în care elevii au acces la un volum tot mai mare de informații, capacitatea de a distinge între surse relevante și informații insuficient verificate devine o competență indispensabilă. Biblioteca școlară poate sprijini în mod direct formarea acestor deprinderi, oferind acces la resurse documentare și îndrumare în procesul de căutare, selecție și utilizare a informației. Prin urmare, cercetarea documentară nu reprezintă doar o etapă premergătoare realizării unei teme, ci și un exercițiu de gândire critică, organizare și responsabilitate intelectuală. Activitatea a subliniat necesitatea unei documentări riguroase și a lecturii active, ambele contribuind la realizarea unor lucrări școlare bine fundamentate și la dezvoltarea autonomiei în învățare.

Expoziții de carte – patrimoniu, lectură școlară și noutăți editoriale

Componenta expozițională a completat activitățile interactive, oferindu-le elevilor ocazia de a descoperi colecțiile bibliotecii, astfel, au fost organizate expoziții tematice, fiecare valorificând o

dimensiune distinctă a fondului documentar. Prima expoziție, intitulată „Valori bibliofile în colecțiile bibliotecii Liceului Teoretic «Vasile Alecsandri”, a adus în atenția elevilor cărți cu valoare bibliofilă aflate în colecțiile școlii. Întâlnirea cu aceste volume a constituit un bun prilej pentru a discuta despre carte ca obiect cultural și document cu valoare patrimonială. Interesul manifestat de elevi și faptul că unii dintre aceștia au recunoscut anumite elemente specifice cărților bibliofile au încurajat aprofundarea subiectului. Am discutat despre criteriile care pot conferi unei cărți o asemenea valoare, între care vechimea, raritatea, importanța culturală, particularitățile ediției, ilustrațiile și ornamentele tipografice, precum gravurile și frontispiciile. Au fost abordate și însemnările de proprietate, inclusiv ex libris-urile, care pot oferi indicii despre proveniența și circulația volumelor. Expoziția a evidențiat faptul că o carte poate fi valoroasă nu numai prin conținutul său, ci și prin istoria, particularitățile materiale și semnificația culturală pe care le păstrează. În acest fel, elevii au fost invitați să privească fondul bibliotecii dintr-o perspectivă nouă, descoperind în volumele expuse mărturii ale culturii scrise și ale evoluției cărții.

Cea de-a doua expoziție a reunit volume din bibliografia obligatorie pentru disciplina Limba și literatura română și opere ale scriitorilor născuți în luna octombrie, oferindu-le elevilor posibilitatea de a identifica titluri studiate sau recomandate în cadrul activităților școlare. Prezentarea directă a cărților a urmărit să faciliteze accesul la lecturile necesare, să stimuleze interesul pentru operele literare și să încurajeze consultarea fondului bibliotecii în pregătirea pentru ore, evaluări și activități de aprofundare. Cea de-a treia expoziție, „Noutăți editoriale la bibliotecă”, a adus în prim-plan volumele recent intrate în atenția cititorilor, oferind elevilor oportunitatea de a descoperi titluri și autori și de a-și diversifica preferințele de lectură. Prin această selecție, am urmărit să apropiem colecțiile bibliotecii de interesele actuale ale elevilor și să le reamintim că lectura poate însemna atât studiu și documentare, cât și relaxare, imaginație și dezvoltare personală. Împreună, cele trei expoziții au ilustrat diversitatea funcțiilor bibliotecii școlare: conservarea și valorificarea patrimoniului documentar, susținerea activităților curriculare și promovarea lecturii dincolo de cerințele școlare.

Biblioteca școlară – un partener activ al educației

Activitățile desfășurate în cadrul Lunii Internaționale a Bibliotecilor Școlare au evidențiat importanța adaptării serviciilor și a demersurilor bibliotecii la nevoile diferitelor categorii de elevi. De la primele întâlniri cu universul cărților până la activitățile de cercetare documentară, fiecare experiență a urmărit dezvoltarea unor competențe și atitudini necesare formării intelectuale și personale.

Lectura, informarea și documentarea se completează reciproc, iar biblioteca școlară oferă cadrul în care acestea pot fi cultivate prin activități accesibile, atractive și relevante. În același timp, expozițiile tematice valorifică fondul documentar și contribuie la formarea respectului pentru carte, pentru patrimoniul cultural și pentru cunoaștere.

Dincolo de calendarul unei sărbători dedicate, promovarea lecturii rămâne o preocupare permanentă. Biblioteca școlară își îndeplinește menirea atunci când devine un spațiu familiar elevilor, un loc în care aceștia găsesc informații, îndrumare și motivația de a descoperi, de a întreba și de a învăța.

O bibliotecă școlară activă înseamnă mai mult decât colecții de documente: înseamnă oportunități de învățare, întâlniri cu ideile și oamenii, deschidere către

cultură și formarea unor cititori pentru întreaga viață.

CUPRINS

AUTOR/ȘCOALA	TITLU ARTICOL	Pag.
Prof. Tincă Lăcrămioara Casa Corpului Didactic Neamț	IPOSTAZELE GENEROZITĂȚII	2
Profesor Alupei Lenuța Liceul „Mihail Sadoveanu”, Borca	DESIGNING TOMORROW – O EXPERIENȚĂ ERASMUS LA PRAGA DESPRE EDUCAȚIE, SUSTENABILITATE ȘI VIITOR	6
Profesor Cristina-Ramona Chirilă Liceul „Mihail Sadoveanu”, Borca	EDUCATION FOR SUSTAINABILITY: DESIGNINGTOMORROW	9
Bibliotecar Rusu Claudia-Mihaela Liceul Teologic Ortodox „Sfinții Împărați Constantin și Elena” Piatra-Neamț	PROMOVAREA BIBLIOTECII – ÎNTRE INFORMARE, CULTURĂ ȘI COMUNICARE	11
Bibliotecar Macovei Ana Casa Corpului Didactic Neamț	ATELIERE DE LUCRU ÎN BIBLIOTECA ȘCOLARĂ, UTILIZÂND ETIC INTELIGENȚA ARTIFICIALĂ	15
Bibliotecar Reghina Fotea Colegiul Național „Calistrat Hogaș” Piatra-Neamț	BIBLIOTECILE ȘCOLARE LA CEAS ANIVERSAR”	19
Bibliotecar Hîrlea Liliana Prof. Blaga Bogdana- Valeria Scoala Gimnazială ”I.I. Mironescu” Tazlău, Neamț	BIBLIOTECARUL ȘCOLAR – FACILITATOR ȘI MODERATOR AL INFORMAȚIEI ÎN ERA DIGITALĂ	22
Bibliotecar Mica Purice – Colegiul Tehnologic „Spiru Haret” Piatra Neamț	ȘOAPTELE CĂRȚILOR – UN PROIECT CARE ADUCE LECTURA MAI APROAPE DE SUFLETUL COPIILOR	26
prof. doc. Popa Iuliana - bibliotecar Liceul Teoretic „Vasile Alecsandri”, Comuna Săbăoani, județul Neamț	BIBLIOTECA ȘCOLARĂ – SPAȚIU AL LECTURII, AL CUNOAȘTERII ȘI AL FORMĂRII	29
	INVITAȚIE CITITORI	33

Dragi cititori,

Următorul număr al revistei ***Şcoala modernă*** va apărea în luna decembrie 2026

Revista poate cuprinde lucrări din diferite domenii, cum ar fi:
management educaţional; metodologii instructiv-educative; parteneriate şi proiecte; alternative educaţionale; şcoală, cultură şi tradiţie; sprijin, suport şi asistenţă educaţională şi psihologică; cercetări, studii etc.

Materialele vor fi trimise până la data de 30 noiembrie 2026 , pe adresa alfa.ccdnt@gmail.com.

Cerinţe de tehnoredactare:
-Se trimit doar documente WORD, de maximum 3 pagini, denumite cu titlul lucrării; Font Arial nr. 12;
- Spaţierea paragrafelor va fi de 1.0 rânduri;
-Textul trebuie să fie redactat obligatoriu cu diacritice şi să conţină la final numele şi titlul didactic al autorului, şcoala şi localitatea la care predă acesta;
- În cazul în care au fost folosite surse bibliografice, în mod obligatoriu, acestea trebuie precizate la finalul materialului.

Responsabilitatea pentru conținutul articolelor revine exclusiv autorilor

Număr realizat de:
Ana MACOVEI – bibliotecar
Ovidiu MÂȚĂ - informatician

ŞCOALA MODERNĂ - publicaţie trimestrială editată de C.C.D. Neamţ
Director: Elena Laiu
laiu.elena@ccdneamt.ro

Colectivul de redacţie:
profesor director Elena Laiu
prof. metodist Elena - Roxana Irina - irina.roxana@ccdneamt.ro
prof. metodist Lăcrămioara Tincă - tinca.lacramioara@ccdneamt.ro
prof. metodist Gabriela Livia Curpănaru -curpanaru.gabriela@ccdneamt.ro
profesor-metodist Rodica Hogaș Ciuchi - ciuchi.rodica@ccdneamt.ro
bibliotecar Ana Macovei - ana.macovei.ccdnt@gmail.com
informatician Ovidiu Mâţă - ovidiu.mata@ccdneamt.ro

Adresa redacţiei: Piatra-Neamţ, str. Petru Rareş, nr. 24,
tel. 0333-408174
E-mail: alfa.ccdnt@gmail.com

ISSN 2069 - 4504

Responsabilitatea pentru conţinutul materialelor publicate revine exclusiv autorilor